

ЕШІЙ 20 ІЮНІЕ 1837.

207

N° 48

JASSY

20 JUIN.
2 JULLET

1837

АДВІЦІА РОМЖНЕСКЪ

ГАЗЕТЬ ПОЛІТИКЪ, ШИ ЛІТЕРАЛЬ.

АВЕІЛЬ МОЛДАВЕ

GAZETTE POLITIQUE ET LITTERAIRE

ЕШІЙ,

Абонаментъл шесчлній лнтгъ але ачестей Газете, лнкенндъсъ з ачестъл лннзъ, чинстицій Длор Пренчмеранцъ вор Еннебон а трымете ла Редакціе прецъл вінтореъ шесч-лнній, спре аш лнга билетъриле, тар пе ла цннчтъръ ал Крединца Длорсале Самишилор карій аш а трымете диче баній прии мижлоцирѣ Окжрмвире.

Дншінцъриле деспре ржвзрсафѣ апелор 8рмѣзъ а фи лнтрістътоаре. Різл Молдова з трекъта сэпгамжнз лнтратжта аш фост спорит ла Роман, лнкжт трекжнд дѣсчора подълні статорник, лаш ржпит ши лаш мннат з юс, тар партѣ дѣ юс а политіеъ аш фост дѣ тот съв апж, ши нчмай прии лннгре съ пътѣ комъника. Апеле аш мнлит фънацъръ ши огодре дѣ гржъ, дѣ ши єра ачесте пе одрекіре лннчимі съмннате. Ди кърс дѣ кжтева зиле апеле адъчѣ, афаръ дѣ тржкій, дѣрмажъръ дѣ касе, кошерѣ къ попчшой, лнтрѣ алте аш адъс о мояръ дѣрлгъ лнпречнж къ мораръл кариле дѣ дожъ зиле съ афла плѣтинд ши съпчс ачій май маръ ведерате примеждїй, диш каре не-иорочитъл саш мннтгит дѣ оаменій че лн лннгре аш съріт лнтрѣ ачівторъл съзъ.

Къріеръл Росій аш венит лн лннгре дѣ ла лннчимѣ дѣ Скъленій пан ла Станикъ.

НОВИТАЛЕ ДИН АФАРЪ.

— 8 —
ТѢРЧІА.

Асчора тѣлбържторилор каре саш искат лн

JASSY.

L'Abonnement de cette Gazette, pour le premier semestre, venant d'expirer à la fin du mois courant, M. M. les Abonnés sont invités de faire remettre à la Rédaction le prix du second semestre pour en recevoir les billets. Dans les districts l'Abonnement sera remis à M. M. les caissiers, qui en expédiront le montant à la Rédaction par la voie de l'Administration.

Les nouvelles concernant les débordemens des eaux continuent à être affligeantes. La semaine dernière, les eaux de la Moldova, près de Romanno, ayant atteint la hauteur du pont, l'ont emporté, la partie basse de la ville a été complètement inondée et on ne communiquait que par bateau; les eaux ont couvert de limon les prairies et les labours situés même sur quelques éminences. Pendant plusieurs jours, les eaux chariaient des troncs d'arbres, des débris de maisons, des greniers remplis de maïs, et entre autres un moulin avec un meunier, qui pendant deux jours se trouvait flottant et exposé au plus grand danger, dont il a été sauvé par des hommes envoyés en bateau à son secours; on l'a trouvé à demi mort.

Le Courier de Russie est arrivé en bateau depuis Sculany jusqu'à Stinca.

Тесалія ши Албанія, публикъ Газетиile 8рмъ-тоаріле: Тѣлбържкарѣ каре лнкъ дин тарна трекътъ съ прегжтѣ, аш ихвакнит лнтрѣ Греція Тесалій Тѣрчій ши Аленеziй Христіеній ши

Махометанъ. Скопосул ера а днарма пе тоцъ азквоториј де Йоанина, Межово дн Тесаліа пн въиле Олимпія, ши а лови пе Емин-Паша, лън Філад Ківахта кариле дн цара ачел ши дн Монастириј цжне азквоторатъ (пътерѣ) Імпериј Отоманъ. Ревелій аш днчепут а арде сате ши а днчунгіл пе азквоториј лор, нв-мэръл лор съ съа пн ла 3000. Кжтева чете де аречиј пъзиториј а марциниј, аш аш пътът днфрана а лор десприндије, ши прекъм спун сар фи үнит къ ревелій. Гъвернъл Гречий дн-датъ аш ръдикат де аколо пе солдацій съ, дар үн шеф-мисъмнат наш бонта съ днчурна. Емин-Паша възжанд деодатъ асупра са пе Олимпіенъ ши пе Албансій, теманідъсъ ши де о революције дн Македоніа, аш черкат май днчъл а съ сигурноти де дншманъ чий първ май де примеждіе, адикъ де Албансій. А-честора аш днбонт одекаре чеरеръ де привилегий ши даръръ, ши къ олстѣ са аш нвзвлит асупра Тесаліенилор, карій панъ атчнчѣ дресъ ши пръдасъ 400 сате, таш днчерт дн шес, таш лът дншъ аспръ вътъліе, кжтида потичн омогъндън писте 500 сатенъ.

РОСІА.

Д. С. А. Мариле Днка клирономъл дн аса квлаторије прин Імперије аш възитат дн 22 Мај фабричиле де арме ла Іжеvск ши Воткин, та ла Нерм дн 24 аш черчетат Гимназіа, Га-бінетъл Історіо - Натчрал, експозиција продактърилор ши спиталъл.

Пе ла днчепутъл лън Мај днчратъта аш фост спорит Нистръл фикжт ръзвърсърие апелор аш ръзот кжтида сате дн Галициј къ азквоториј ши але лор пожижій ши вите, каре днотънд аш трекът пе ла Хотин, непутънд але съ данич үн азквоториј дн причина мъримен апей. Сътеній де Отаки аш нвмэрът пн ла 25 тръпърът моярте.

Д. Милбанк новл министръ пленипотъ а **М. С. Країл** М. Британій, сај пріймит дн 7 а лъній дн аздіенција **М. С. Ампъртълъл** ла палатъл Іолагин үнде аш фмфъцошат а саде

дресъръ де кредит, дншъ ачел аш авт чин-стє а фи пріймит де **М. С. Ампъртълъ**.

Ла 1 Івніе аш ръпосат дн върстъ де 73 аш Екс: Са: Ген: Съкин Ген: де инфанте-ріе аши Ген: адъстант комендант а четвърт С. Петерсъръг.

Д. Консиліеръл приват секретар де стат, министръл дн консиліеръл Блудов, прин Указ дн 24 Мај, сај фнсърннат дн нефінца **Д. Консиліарълъ** приват Дашков, а повзън ми-нистъріа юстиції.

ФРАНЦІА.

Країл, Кръгас, Днка ши Днкеса д' Орлеан къ чаланцъ принцъ аш фкът а лор помполск днчратъ дн Парис днмникъ дн 15 Мај. Де ла 8 чѣс: днмнѣцъ аш днчепут а съ вате днчилие Парисълъ маршал генерал а гвардій націоналъ. Ла 1 чѣс сај ашкъзат тръпелъ де лине ши гвардія націоналъ кжте трій ширъръ, де ла палатъл Тюлери пн ла аркъл де Етола, днчера, (Балконал) палатълъ, ера парій ши дншатацій къ лор фамилій. Депе аркъл де тромф съ днкъдъ о привире министъръ де немърчинитъ лине де униформе ши баю-несте каре лъчъ де садре, о мълциме мен-мэрътъ де привториј пе вълицъ, пин ференцъ, балкоане пн ши пе акоперемжитърие каселор ръсъфла үукъріе.

Ла 2 чѣс: аш сосит сфа-тъл мъниципал ла аркъ спре а комплімента пе Країлъ. Ла 2 фаръ 29 миньтъ аш днчепут а ръсъна үн общеск викат, десиле вестъ аропіефъ Країлълъ кариле къ маре кортеж винѣ пе дръмъл де ла Невли. Днчъл винѣ Ген: Пажол коменданъл днвихъ де Парис днкънърът де ал съя ста-мажор. Дншъ ел-брма үн пикет де гвардіе. Днчратъ винѣ Країлъ квларе къ үн кортеж стръзчит днчре фій сий Днка Немър ши Жоанвиа. Днчъл Країл ера маршалъл Сълат, Лово, Жераръ Ф. Країл ера дн униформъ де гвардіе націоналъ, къ капъл диско периг ши съ днкина ла дрѣпта ши ла стажра гвардіей націоналъ, ла арміе

ши да попор. Претътндене съз 8 мај: вицат Краял! примирие чѣмъ лнсфлецитъ ши лнбълъ жирѣ попорълън, не лнчестънда л тоатъ кале де ла Фонтенело, ши каре лвът лнтаржистъ пшнирѣ Краялън, фоарте лвът лндъюшитъ, физиономіа са стрълънѣ сънинъ. Днадатъ дъпъ ачѣста винѣ о тракъръ лнагърънъ лнфрумъсъ цатъ къ зъгръвеле ши лнхъматъ къ оптъ какъ авѣй, ли тъ съ афла кръгаса ши дъкеса де Орлъенъ къ а ей мъмъ, лнаните кръгаса Белънъ, дъвъкъ прнщесе ши вън микъ Принцъ. Дъкеса д' Орлъенъ ера лн аль лнбръкътъ къ о боретъ ши пнене алье лн капъ. Дъка д' Орлъенъ меруѣ къларе лнгъ облонъ. Аубънгънъ съветъ аркъ де тромъфъ, кортежълъ лвъ стътът кътева минуте, кнде президентълъ лвъ роститъ вън скъртъ къвънътъ кътъръ краялъ ши дъкеса д' Орлъенъ каре лвъ ръспънъсъ къ зъчерѣ фоарте прннчоласе. Де аниче къртѣ сълъ лндрептат прншълъ гвардій націоналъ ши а лнній спре палатълъ Тъбелери, кнде лвъ стътът спре а видѣ дѣфилянъ (трекънъдъ ли парадъ) тъупеле, каре тренеръ лвъ цжнътъ 2 чѣсъръ. Да 7 чѣсъ: краялъ, дъкънъ пе дъкеса д' Орлъенъ де мънълъ лвъ лнпратъ лн палатъ кнде министъръ ши дрегътъръ лвъ лнфъюшатъ а лоръ 8раре. О ненъмъролъсъ мълацимъ де оаменъ дадънтидъсъ лн гръдинъ стрига вицатъ ши дорѣ а май видѣ пе дъкеса. краялъ лвъ май адвъсъ пе балконъ пе аса ноаръ каре сълъ лнкинатъ кътъръ попор; ши лвъ зис кътъръ Краялъ: Сиръ! ачѣстъ прнмирие есте кѣръ Францъзъ! дъпъ ачѣста лвъ 8рматъ маде оспъцъ де 200 персоане. Даръ мълцимъ ера аша де доритоаре лн гръдинъ, лнкътъ краялъ лвъ май ешилъ къ дъкеса пе балконъ зикънъ: " 8рарѣ воластръ мъ лндъюшеще. Въ мълцимъсъ днъ тоатъ инимъ!,, атънче стригарѣ де въкърѣ лвъ ръсънатъ май таре. Дъка д' Орлъенъ сълъ архтатъ, асемене сълъ 8рматъ ши апои мълцимъ сълъ лнржистъ.

МАРЕ БРІАНИА.

Банкеръпте (мофлакъ) нѣ лнчестъзъ лн Англія; пнн ла 8 Мај лвъ 8рматъ лн Нордъ - А-

мерика 300 банкеръпте ши лнтро съптъмънъ лвъ пердът негънторънъ пнн ла 4 милионъ галбинъ.

ІТАЛІА.

Новитале де ла Неполи сънтъ май лнпкъ кътъоаре деспре Холера.

Днн причина плоидоръ лвъ лнчепът а съ сън прецъл десевнителоръ грънъръ, ши а съ да комисіоне пентръ а лоръ дадъчере днн църнъ страине.

ІСПАНІА.

Оастъ лвъ Дон Карлос съ лнпнтизъ кътъръ лнвъзъ ла Каталонія, десевнителъ шефъ а чете-лоръ Карлисто вин днн тоатъ пърцъ спре а съ вънъ къ джнсъл. Да 18 Мај съ афла лнкъ Дон Карлос ла Барбастро, Христінъ съ афла лн а лоръ апропіере. Новитале май проаспете лн цинцизъ къ липса провіантълъ лвъ небоитъ пе Армія Карлисто а съ траце днн Барбастро, лнсъ нѣ съ цілъ лнкотро. Генералъ Орадъ лвъ лншънъцъ пе Еспартеро (Кариле асемине 8ртъ мъ дъпъ Дон Карлос) къмъкъ съ афлъ; л старе къ Баронълъ Мер, комендантъ Каталоніей, де а пъзъ мишкърнле Карлистилоръ.

Дн сесіа де Кортес сълъ фжкътъ къносъктъ тоарѣ Генералилоръ Ініваренъ ши Гъреа варій лвъ фоетъ днн чий май вънъ ошени а Кръсінъ, Кортес азъ хотарятъ а съ ржнадви пенсіе азъ а лоръ въдъвъ.

АФРИКА.

Мониторълъ къпинде 8рматъоаре десешъ де ла Ген: Дамремон; Алциръ 15 Мај; Ахмет Беъ, наѣ пързитъ Константине. Шефъл де ба-таліон Латоре къ 1100 солдатъ сълъ ловитъ де вънъ корпос де 4000 Арабъ сълъ Кабалий. Дъпъ о лвътъ лнпнзъмълънъ дъшманълъ сълъ датъ ла фгъзъ, піердърѣ са съ прецъвѣще ла 1200 морцъ ши ржнциъ, лнкътъ съмнініи ле дъш-мане кътъръ Франція сълъ лнпразіестъ, днн партѣ постъръ амъ авѣтъ 8 морцъ ши 68 ржнциъ.

Мониторълъ Алцирълъ дратъ днн 15 Мај къмъ къ трактаціи ле къ Аед - ел - Кадер наѣ авѣтъ

ничъ 8н резултат, ба линкъ съ паре къ партничиле атакъръ дин партѣ деосъбителоръ съминций арабиче, аѣ фост линтъртате де Абдул-Кадер. О асемене ловире съ фъкътъ дн 9 съвѣдърие де Оран, 8нде семинціа Смелас алѣата Франций, ловиндъсъ де арабъ, аѣ пътимит оарекаре сфермаре.

Гъвернъл аѣ ашъзат дозъ въсе лънгъ цхрмъл мзрън спре а фмпіедека адъчерѣ амънций ши ормлерор пентръ Арабъ.

ВАРИЕТЪЦІ.

Четиторій ностри 8нск феноменъл че вара ноапте съ днсъмнѣжъ дн чеъ, ши нѣмит стеле, къзътоаре съ єъ солзъ дѣ стеле асемене тш адък аминте къ астрономій аѣ обсерват періодика (регулата) архтаре ачестън феномен, ши къ аѣ презис 8нмкъ ла юніе анъл къргъторъ вор съ се вадъ дн чеъ мѣлте дѣ асемене стеле къзътоаре. Дин чеъчтъриле де нобъ 8рмате, натъралистъй аѣ днкеет 8нмкъ ачест феномен нѣ съ наше дн атмосфера ноастръ ши къ ачеле стеле сънг мичъ тѣ 8п8ръ чеърещъ каре каши челеланте аѣ а лор регулата ротире, ши дн система соарелън сънг ачес че ши анимале инфъзоріе (*) пе пъмжит.

Астрономъл Олбър съ публикат дн анъл ачеста 8н трактат азмърит кариле нѣ ласъ нѣ о днодогал зеспре ачеста.

Дн 12 Ноември 1799 димнїкъ, днинтѣ ръсърътъл соарелън, дмвъцацій Х 8мв олдши Бомплан аѣ възът дѣ пе цхрмъл Мексикан, дн Америка дн кърс де 4 чѣсъръ трекънд мій дѣ ачесте стеле къзътоаре ши глобъръ фоколе, дескаре 8мплѣ чеъръл зеспре ръсърътъл о линтндере де 30 градъръ (а тріа парте де ла Оризон спре зенит) 8ниле съ пърѣ къ

(*) Инфъзоріе съ нѣмск оаре каре віетцій че нѣмай прин микроскоп (окънъ) съ пот ведѣ плютнди дн ала ши дн алтеле къргътоаре &, ичесот съ деосъбеск де ла алте дн ачес къ нѣ объръ ка алте віетцій ши върмъ ши нѣ объ хотържте органе.

ар фи кръпнди къ скамите, алтеле апунѣ фхръ скамите, челе май мѣлте авѣ кодъ фоколе. Ачест феномен съ обсерват тот пе атънче пе ла деосъбите понктъръ а пъмжитълън. Асемене съ днсъмннат ноаптѣ дн 13 Ноември 1831, ноаптѣ спре 13 Ноември 1834. Ачестъ регулата періодика архтаре аѣ днсъмннат пе Астрономій де а обсерваши ла 1836 ноаптѣ де ла 11 пн ла 14 Ноември. Ачестъ обсервъръ нѣ аѣ рѣмас стерре, възъндиъсъ дн ачестъ епохъ дѣ ла мѣлте деосъбите локъръ а пъмжитълън, о мѣлциме дѣ стеле къзътоаре. Прин ачеста съ доведит регулата а лор архтаре ши пентръ а лзмъръ аѣ требът а съ фаче обсерваций пътънъзътоаре пе ла деосъбите локъръ. Прин астрономиче операцій съ калкулат (сокотит) апропіитоарѣ лор днпъртаре дѣ ла пъмжит ши 8рмътore резултатъръ:

(1) Отелие къзътоаре съ ротеск дн маре днзлцкъм, днпъртатате дѣ 30 пн ла 40 миля (Фесъръ) аписте фица пъмжитълън.
 (2) Репежицѣ мишкаръ лор самънъ къ ачела а планетилор, кълътърнди 8 съ єъ ла 9 миля пе о секундъ, дин каре 8рмъжъ 3) къ еле вин дин търія чеъръскъ дн а ностръ атмосферъ ши нѣ съ насъ дн та, дн 8рмъ доведеще Олбъръ 4) еле нѣ съ дрънъ дѣ ла лънк пе пъмжит (към съ сокотѣ). Днсъ кътне не рѣмън линкъ нелъмърите. Май алес ал дори а щи деспре днчесътъл лор? Олбър сънчес "Ачестъ екстраординаръ ши нѣ дѣ опотрибъ дмпърцире а 8нор масе ротитоаре дн үвъръл соарелън, ши а лор асъмнадре къ піетриле метеориже, миеск 8н тот ачел днчесътъ, дин тот о днчесътъларе прин каре сар фи дрънкат, дн ноганъл дърън. Аиче пе адъчем аминте дѣ ипотеха каре зиче 8нмкъ ачеле дѣ нобъ патръ планете Церес, Палас, Но ши Егъл фи фхрмътълън 8нкъ маре планет кариле съ ротѣ дн үвъръл соарелън. Да днсъфачерѣ ши днфърндрѣ 8нкъ асеменѣ планет кътне алте ненъмърате мичъ фхрмътълън съ дрънкат дн ноганъл търън каре акума съ ротеск дн чеърълън елиптиче (рътънде лънгъръцъ) дн үвъръл соарелън?

(*) Препбнере че съ фаче дѣ оаре каре лънгъръ пентрѣ дѣ а доведи он алт лънгъръ дѣ щи нѣ сънтем дн старе дѣ а доведи ачесте препбнеръ.